

Consumentenvertrouwen van huishoudens met een laag inkomen

Auteur(s):

Linden, G.

Dit artikel wordt gecoördineerd door de sector Publicaties en Communicatie van het CBS. Meer informatie is te vinden in de Armoedemonitor 2000, een gezamenlijke publicatie van het CBS en SCP.

Verschenen in:

ESB, 86e jaargang, nr. 4305, pagina 359, 20 april 2001

Rubriek:

Statistiek

Trefwoord(en):

economie, samenleving

Het consumentenvertrouwen van huishoudens hangt samen met hun inkomenspositie. Huishoudens met een inkomen onder de lage-inkomensgrens hebben minder vertrouwen in de economie en zijn terughoudender bij het doen van grote aankopen dan huishoudens met een inkomen boven deze grens.

Consumentenvertrouwen

In de periode 1991-2000 was het vertrouwen van consumenten met een laag inkomen voortdurend minder dan dat van consumenten met een hoger inkomen. Huishoudens met een laag inkomen waren dus pessimistischer in hun opvatting over het algemeen economisch klimaat en hun eigen financiële situatie dan huishoudens met een hoger inkomen.

Het verschil in consumentenvertrouwen tussen de lage en hoge inkomensgroep was het kleinst in de periode 1991-1993. Hierna groeide het consumentenvertrouwen voor beide groepen een aantal jaren uit elkaar. Na 1997 veranderde dit verschil nauwelijks meer.

Doordat het vertrouwen van consumenten met een laag inkomen lager lag, duurde het langer voordat het optimisme bij deze inkomensgroep overheerste. Zo was er bij de huishoudens met hogere inkomens al in 1995 sprake van een overwegend positief consumentenvertrouwen. Bij de lage inkomens werd het vertrouwen pas in 1998 positief. Hoewel in 1999 de optimisten bij de lage inkomens even in de minderheid waren, was het vertrouwen binnen deze inkomensgroep in 2000 weer positiever.

Alleenstaande ouderen pessimistisch

Niet bij alle soorten huishoudens met een laag inkomen was het consumentenvertrouwen positief aan het begin van het nieuwe millennium. In het jaar 2000 was bij de alleenstaanden het aantal pessimisten in de meerderheid. Vooral alleenstaande 65-plussers met een laag inkomen hadden een sombere kijk op de algemene economische situatie in Nederland. Deze bevolkingsgroep was ook in de voorafgaande jaren steeds het meest pessimistisch.

Koopbereidheid

Huishoudens met een ongunstige inkomenspositie gaan minder snel, bijvoorbeeld pas na een prijsdaling, over tot de aanschaf van duurzame goederen dan huishoudens die er financieel beter voor staan. Onder alleenstaande 65-plussers, eenoudergezinnen en huishoudens met kinderen is de koopbereidheid lager dan gemiddeld in de groep lage inkomens.

Het verschil in koopbereidheid tussen lage en hogere inkomens bleef gedurende de periode 1991-2000 vrijwel constant.

Laag inkomen

De lage-inkomensgrens is vastgesteld op basis van het bijstandsniveau van een alleenstaande in 1979. De grens wordt elk jaar aangepast aan de prijsontwikkeling en vertegenwoordigt voor alle jaren een gelijk welvaartsniveau. Een huishouden heeft een laag inkomen als het gestandaardiseerd besteedbaar inkomen (exclusief huursubsidie) onder de lage-inkomensgrens ligt. Het besteedbaar huishoudensinkomen wordt gestandaardiseerd met behulp van de CBS-equivalentieschaal.

Consumentenvertrouwen

Het consumentenvertrouwen geeft weer wat de mening is van huishoudens over het algemene economische klimaat in Nederland en over de financiële situatie van het eigen huishouden. Als er evenveel 'optimistische' als 'pessimistische' consumenten zijn, heeft de indicator de waarde nul. Een waarde van tien betekent dat de optimisten een meerderheid van tien procentpunten hebben ten opzichte van de pessimisten.

Zie [figuur 1](#), [figuur 2](#) en [figuur 3](#)

